

Työelämä odottaa osaamista

Esa Poikela

Lapin yliopisto

esa.poikela@ulapland.fi

Pedaforum 26.9.2010

Lapin yliopiston Työelämä- ja rekrytointi-palvelujen selvitykset 2007 ja 2008

- 23 osaamisalueesta hallitaan hyvin vain *oman alan teoria ja vieraat kielet* (englanti, ruotsi, muu kieli), 19 muulla osaamisalueella parantamisen varaa
- Eniten parantamista *viestinnällisissä taidoissa* (neuvottelu, esiintyminen, suomenkielinen viestintä (!), ryhmä- ja muut sosiaaliset taidot)
- Riittämättömät *oppimaan oppimisen valmiudet* (ongelman-ratkaisu, luova ajattelu, oppimiskyky ja tiedonhankinta)
- Huonot *käytännön valmiudet* (oman alan taidot, taloussuunnittelu, tieto- ja viestintäteknikka ja lainsäädännön tuntemus)
- Vähäiset *johtamisvalmiudet* (organisointi-, koordinointi-, esimies- ja projektinhallintataidot ja yritystoiminnan tuntemus)
- Lisää huomiota *henkilökohtaisen kyvykkyyden* kehittämiseen

➔ Yliopistosta valmistuu hyviä *substanssiosaajia*, joilla heikko toiminta-osaaminen tai huonoja *prosessiosaajia*, joilla vahva tieto-osaaminen

Kolme näkökulmaa osaamisen tuottamiseen

- **Tiedon luominen**
    - miten informaatio muuntuu osaamiseksi?
  - **Oppiminen**
    - miten taitoja tuottava oppimistapa vakiinnutetaan?
  - **Identiteetti**
    - miten oppijan henkilökohtainen kehittyminen tuotetaan?
- ➔ Tulisi vihdoinkin luopua passivoivasta *tiedonjakopedagogiikasta* ja siirtyä aktiivista osallistumista ja oppijan henkilökohtaista kokemusta muokkaavaan *toiminnalliseen pedagogiikkaan*

Informaation muuntuminen osaamiseksi

- tiedon prosessointi

Taitoja tuottava aktiivinen oppimistapa

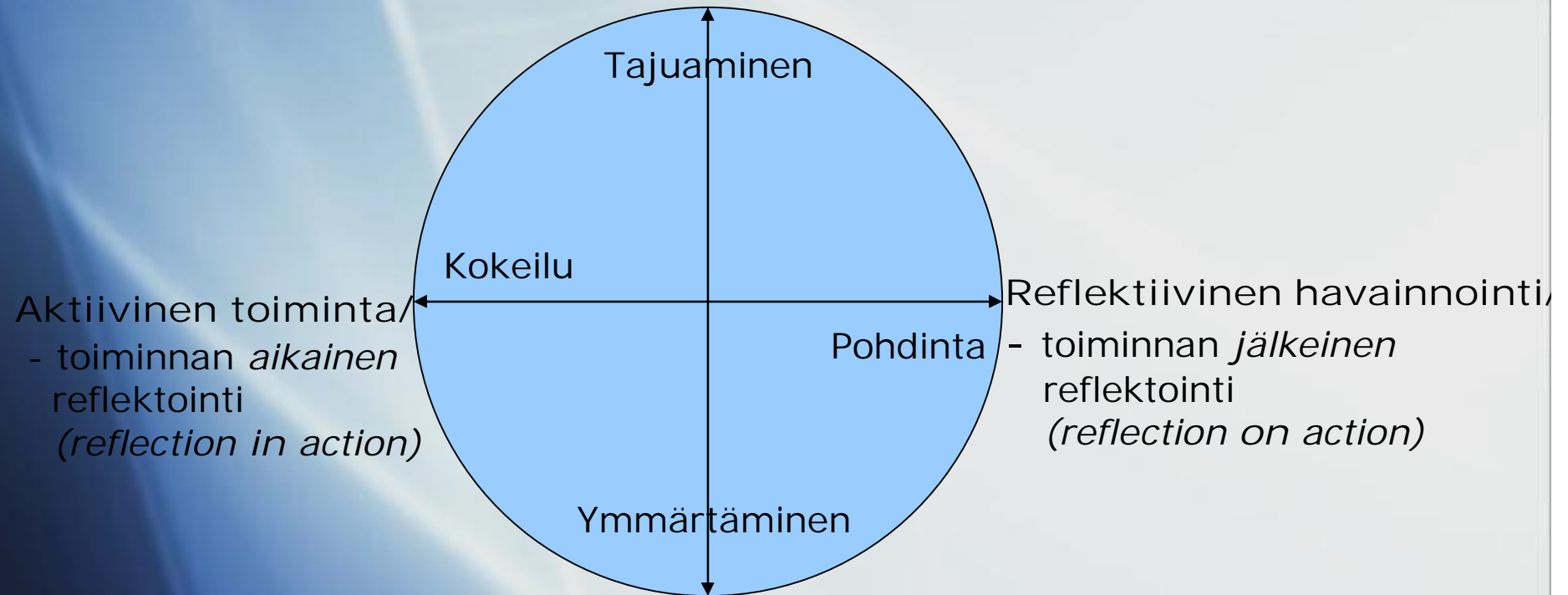
- Learning by being
  - olemalla/ kuulemalla oppiminen
- Learning by doing
  - tekemällä oppiminen
- Learning by making
  - tuottamalla oppiminen

➔ Olemalla, kuulemalla ja tekemällä oppiminen pitäisi jalostaa tuottamalla oppimiseksi, jolloin opiskelijat oppivat yhteistoiminnallisesti, osallistuvat tutkimus- ja työelämälähtöisiin projekteihin sekä kehittävät henkilökohtaista osaamistaan aktivoivissa, monipuolisissa oppimisympäristöissä

➔ Oppiainejakoista opetussuunnitelmista tulisi siirtyä osaamisperustaisiin moduli- ja juonneopetussuunnitelmiin, jotka luovat perustan toiminnallisen, osaamista tuottavan pedagogiikan vakiinnuttamiselle

Kokemusta ja osaamista tuottava oppiminen

Konkreettinen kokemus

Abstrakti käsitteellistäminen/
- toimintaa *edeltävä* reflektointi
(*reflection for action*)

Osaamista tuottavan opetussuunnitelman kehys

Identiteetin tuottamisen dilemma

- Koulutuksen yhteiskunnallisena tavoitteena aktiivinen kansalainen, osaava työntekijä ja yritteliäs yksilö
- Korkeakoulutukselta vaaditaan asiantuntijuuden tuottamisen lisäksi yrittäjyyteen kouluttamista

➔ Jos nyt tavoitellaan yrittäjyyskasvatusta, onko tähänastinen koulutus ollut palkansaajakasvatusta?

➔ Miten yliopistossa kyetään tuottamaan asiantuntijuuden lisäksi yrittäjyyttä?

➔ Toimintaoppimisen teorian ($L = P + Q$) mukaan asiantuntijuus ja johtajuus/ yrittäjyys ovat ristiriidassa keskenään: asiantuntija ajattelee menneen, yrittäjä tulevan ajan suunnassa – millainen opetussuunnitelma tavoittaa sekä yrittämisen että asiantuntemuksen?